

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมความคิดและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในวงการอาชีวศึกษา การบริหารการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตร ร่วมกับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ เพื่อให้ได้แนวทางที่จะปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอน และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการเพื่อให้การผลิตดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา นี้มีคุณภาพตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพการทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังสามารถผลิตดุสิตบัณฑิตที่มุ่งตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นวงการการศึกษา การอุตสาหกรรม ตลอดจนการวิจัยทางการอาชีวศึกษาในระดับสูงอีกด้วย โดยผลการวิจัยได้นำเสนอรูปแบบของการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งรูปแบบของการจัดหลักสูตรนี้ได้ผ่านการวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมแบบอภิปราย(Multi - Attribute Consensus Reaching : MACR) โดยผู้ร่วมประชุมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษา นักการศึกษารวมถึงผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สำเร็จการศึกษา รวมถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 –2548 รวม 35 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษาและผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในส่วนที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษา รวมถึงผู้ที่กำลังศึกษา 11 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษาและผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ 15 คนรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 26 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย มีดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด ตามความต้องการของผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจำนวน 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และผู้ดำเนินการประชุมอีก 1 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตร โดยศึกษาจากผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษารวมถึงผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่จำนวน 2 คน และผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มอีก 1 คน รวมทั้งสิ้น 8 คนซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมแบบอภิปราย (Multi – Attribute Consensus Reaching : MACR) เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยผู้ร่วมประชุมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษารวมถึงผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่จำนวน รวมทั้งสิ้น 10 คน ทั้งนี้ใช้ผลการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลครบทั้งสามรอบเพียง 6 คน ดังรายชื่อใน ภาคผนวก ก

5.3 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

5.3.1 จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า

ด้านองค์ประกอบของหลักสูตรในส่วนของปรัชญา ควรเน้นการเป็นผู้นำที่ไม่จำเป็น ต้องเป็นผู้บริหาร มี ความสามารถในการจัดการความรู้ รวมทั้งนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยมีจุดมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นนักวิชาการ เป็นนักวิจัยและเป็นนักบริหารทั้งนี้เพื่อให้

ผู้เรียนเป็นผู้มีความสามารถด้านการจัดการความรู้ ด้านการวิจัย ด้านเทคโนโลยี และด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง แม้โครงสร้างหลักสูตรดีมีมาตรฐานแต่ควรสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตควรปรับลดลง โดยอิงเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และปรับให้สอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ในด้าน Management Development, Professional Development, and Research Development การจัดแบ่งโครงสร้างของหลักสูตรควรแบ่งออกเป็นรายวิชาที่เรียน (Course Work) การฝึกปฏิบัติ (Practicum) และการทำวิทยานิพนธ์ (Dissertation) โดยรายวิชาภาษาอังกฤษไม่ต้องกำหนดเป็นหน่วยกิต แต่อาจกำหนดเป็นเงื่อนไขของการจบหลักสูตรแทน การจัดหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ไปเรียนต่างคณะ ที่มีความสามารถสอนในรายวิชานั้น ๆ โดยหลักสูตรควรเน้นให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบ สามารถคิดนอกกรอบ เพื่อสร้างให้เป็นนักบริหาร นักวิจัย และนักจัดการ ทั้งนี้ควรบูรณาการบางรายวิชาในหลักสูตรเข้าด้วยกันโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และจัดการเรียนการสอนควรใช้ 2 ภาษาควบคู่กันเพื่อช่วยเพิ่มทักษะทางภาษาให้แก่ผู้เรียน ควรฝึกเขียนงานวิจัยและบทความลงในวารสารแทนการทำรายงาน ควรส่งเสริมการเป็นสมาชิกของสมาคมด้านวิชาชีพ และสถาบันควรสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมให้มากขึ้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้มีแหล่งในการเผยแพร่ผลงานวิจัยมากขึ้น และในส่วนของเงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีเงื่อนไขการจบยุ่งยากแต่เมื่อจบแล้วเป็นที่ยอมรับจากภายนอก สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงาน และเป็นจุดเด่นของสถาบัน แต่ควรปรับปรุงเงื่อนไขการนำเสนอผลงานในการประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติ เป็นการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติแทน ส่วนการกำหนดเงื่อนไขให้ตีพิมพ์บทความวิจัยเรื่องสั้น 2 เรื่อง และเรื่องยาว 1 เรื่อง หรือ เรื่องยาว 2 เรื่อง ลงในวารสารเฉพาะภาษาอังกฤษ ปรับเป็นการตีพิมพ์บทความวิจัย 1 เรื่อง และตีพิมพ์ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยในขณะที่เรียนผู้สอนควรสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เป็นสมาชิกของสมาคมด้านวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้มากในการเผยแพร่ผลงานวิจัยของผู้เรียน ซึ่งจะสอดคล้องกับเงื่อนไขของการจบการศึกษา และเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบตามหลักสูตรได้นั้นการทำวิทยานิพนธ์ จึงควรปรับเปลี่ยนจากการอิงด้านพฤติกรรมศาสตร์เพียงด้านเดียวมาเพิ่มเติมในด้านอุตสาหกรรม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความหลากหลายในการเลือกหัวข้อเพื่อทำงานวิจัยของนักศึกษา

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ในส่วนของการบริหารหลักสูตร มีปัญหาด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารหลักสูตรไม่ชัดเจนและขาดทีมงานในการบริหารหลักสูตร ส่งผลให้ขาดเอกภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร และการประชาสัมพันธ์หลักสูตรมีน้อย อีกทั้งบัณฑิตวิทยาลัยควรเป็นเพียงผู้ประสานงานไม่ใช่ผู้กำกับว่าจะจบการศึกษาหรือไม่ ในส่วนของการจัดกระบวนการเรียนการสอน จะต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างภาวะผู้นำ การคิดนอกกรอบ การตรวจสอบได้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในเรื่องการ

จัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาด้วย และจำนวนคณาจารย์ในหลักสูตรมีน้อยจึงควรพิจารณาคัดสรรเพิ่มเติม ในส่วนของการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรนั้น สถาบันควรสร้างความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั่วประเทศ อีกทั้งควรทำความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการแก่ผู้เรียนให้มากขึ้น ในส่วนของการส่งเสริมทางด้านวิชาการ ยังขาดการพิจารณาเพื่อเชื่อมโยงความต้องการของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากพิจารณาถึงเกณฑ์การคัดเลือกผู้เรียนควรมีความเป็นมาตรฐานและชัดเจนเพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ควรให้ความสำคัญต่อการสรรหาผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำการประเมินผู้สอนด้วย รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดบุคลากรทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางด้านวิชาการของหลักสูตร นอกจากการให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรให้มากขึ้นเพื่อสร้างเสริมสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรเป็นไปอย่างสอดคล้องกับการทำงาน อีกทั้งผู้เรียนได้รับประโยชน์จากหลักสูตรมากอันเป็นผลทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเพิ่มวิทยฐานะและพัฒนางานในวิชาชีพได้อย่างแท้จริง

ผลจากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถนำมาร่างรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต จากจำนวนหน่วยกิตเดิมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 84 หน่วยกิต (ภาคผนวก ก)

5.3.2 จากการนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้วยการประชุมอภิปรายแบบ MACR ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า

5.3.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) รอบที่ 1 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน ต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อต่ำกว่า 80 จำนวน 21 ข้อ แต่ไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40

2) รอบที่ 2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าคะแนน

เฉลี่ยรายข้อทุกข้อไม่ต่ำกว่า 80 คะแนน และไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40

3) รอบที่ 3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อทุกข้อไม่ต่ำกว่า 80 คะแนน ไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 ค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 1 และไม่มีค่าประเมินสุดโต่ง โดยพิจารณาจากการคำนวณช่วงห่างระหว่างชั้น พบว่าไม่มีค่าช่วงห่างใดที่มีค่าเกิน 20 และค่าร้อยละของความถี่สะสมที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 85 คะแนน มีเพียงร้อยละ 3

5.3.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการรวมอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า

การเขียนปรัชญาของหลักสูตรควรกระชับและชัดเจนว่าต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอย่างไร อีกทั้งหลักสูตรควรมีเอกลักษณ์ของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกให้เป็นมาตรฐานสากล ควรพิจารณาปรับลดจำนวนหน่วยกิตลงโดยการควมรวมรายวิชาบางรายวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เมื่อปรับลดหน่วยกิตแล้วควรแสดงจำนวนคาบทฤษฎี คาบปฏิบัติ และจำนวนคาบนอกเวลาที่นักศึกษาจะต้องค้นคว้าด้วยตนเองนอกชั้นเรียนกำกับไว้ในทุกรายวิชา นอกจากการปรับหน่วยกิตในภาพรวมแล้ว ควรปรับจำนวนหน่วยกิตรายวิชาในบางรายวิชาจาก 2 หน่วยกิตเป็น 3 หน่วยกิต การจัดหมวดหมู่รายวิชาทั้งในรายวิชาแกน รายวิชาสัมพันธ์ และรายวิชาเฉพาะควรจัดให้กระชับ โดยในแต่ละรายวิชาควรจะไปด้วยส่วนของความรู้และทักษะตามมาตรฐานของหลักสูตรให้สนองตอบต่อวิชาชีพ ควรมีการนำมาตรฐานวิชาชีพมาใช้เพื่อแปลงไปสู่มาตรฐานหลักสูตรหรือมาตรฐานการศึกษาและกำหนดรายวิชาให้ครอบคลุมตามมาตรฐานวิชาชีพ อีกทั้งรายวิชาควรเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทางอาชีวและเทคนิคศึกษา โดยรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยควรจัดในรูปแบบของสัมมนาการวิจัยที่เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ ควรกำหนดรายวิชาที่เป็นการศึกษารายบุคคลเข้าไว้ด้วย ควรจัดให้มีรายวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในหมวดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รายวิชาในหมวดพัฒนาวิชาชีพควรจะเน้นด้านการบริหารงบประมาณควบคู่กับการบริหารการเงิน ควรมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการงานแขนงอาชีพต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิตกำลังคนเพื่อสร้างอาชีพ โดยอาจอยู่ในรูปของรายวิชาสัมมนา ควรจัดให้มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเปรียบเทียบกับที่มีความหลากหลายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อนและเปิดโลกทัศน์ด้านการจัดการศึกษาของนักศึกษาให้กว้างขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมบุคลิกภาพความเป็นมืออาชีพของบัณฑิตควรมีการสอดแทรกแนวคิดดังกล่าวเข้าไว้ในรายวิชาต่างๆ อีกทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพเข้าสู่การจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา เพื่อสร้างความหลากหลายให้แก่ผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ทั้งจากต่างคณะและต่างสถาบัน และการศึกษาคุณาน การฝึกอบรม การสัมมนา เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาส

แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน การให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อพัฒนาแนวความคิดให้หลากหลายรวมถึงการใช้ภาษา โดยรายวิชาภาษาอังกฤษควรเป็น Professional English ปรับเป็น 3 หน่วยกิต และให้เป็นข้อกำหนดในการจบหลักสูตรโดยไม่นับหน่วยกิต มีข้อพึงพิจารณาว่าจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาหรือไม่ ในกรณีที่สอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ถ้ามีควรปรับไว้ในหลักสูตรด้วยเพื่อให้แน่ใจว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาควบคู่ไปด้วย โดยพิจารณาจากมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นเกณฑ์ ในส่วนของเงื่อนไขการสอบคุณสมบัติคุณวุฒิบัณฑิต ควรระบุด้วยการสอบวัดคุณสมบัติคุณวุฒิบัณฑิตสามารถสอบได้กี่ครั้ง และการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารนานาชาติควรปรับเป็นให้เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารที่ยอมรับได้ในประเทศ ทั้งนี้หากมีการปรับโครงสร้างของหลักสูตรจะต้องแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

จากการศึกษารูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการระดมอภิปรายทั้ง 3 รอบ ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้งหนึ่งเพื่อความสมบูรณ์ครบถ้วนของหลักสูตร จากรูปแบบของหลักสูตรที่ปรับลดลงเหลือ 76 หน่วยกิต เป็น 75 หน่วยกิต และเพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น จึงปรับแยกวิทยานิพนธ์จำนวน 36 หน่วยกิต ในรหัสวิชาเดียวกัน ออกเป็น 3 รหัสวิชา โดยหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่นี้จะมีจำนวนหน่วยกิตน้อยกว่าหลักสูตรเดิมจำนวน 9 หน่วยกิต (ภาคผนวก ก)

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

5.4.1 จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านองค์ประกอบของหลักสูตรในส่วนปรัชญาของหลักสูตรให้เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นผู้นำสามารถจัดการความรู้โดยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีแทนการผลิตบัณฑิตเพื่อการเป็นนักบริหาร โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นนักวิชาการ นักวิจัย และนักบริหาร มีความสามารถด้านการจัดการความรู้ การวิจัย เทคโนโลยี และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง แม้โครงสร้างหลักสูตรดีมีมาตรฐานแต่ควรเน้นความเป็น Management Development, Professional Development และ Research Development เน้นการสร้างความสำเร็จกับผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตควรปรับลดลงโดยอิงเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยแบ่งออก เป็น รายวิชาที่เรียน (Course Work) การฝึกปฏิบัติ (Practicum) และการทำวิทยานิพนธ์ (Dissertation) และควรกำหนดให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ ให้ผู้เรียนสามารถอ่าน

เขียนและพูดได้ โดยไม่จำเป็น ต้องกำหนดเป็นหน่วยกิต แต่อาจกำหนดเป็นเงื่อนไขของการจบหลักสูตรแทน ส่วนเงื่อนไขและข้อ กำหนดของหลักสูตรควรปรับเป็นการตีพิมพ์บทความวิจัยทั้งภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ 1 เรื่อง และสนับสนุนให้ผู้เรียนสมาชิกของสมาคมด้านวิชาชีพต่าง ๆ ช่วยในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการผลิตคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นศาสตร์ระดับสูงในการผลิตผู้นำทางการอาชีวศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาจึงควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีความรอบรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก สามารถวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงจากอดีต ปัจจุบันสู่การคาดคะเนแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมของกำลังคนทางอาชีวศึกษากับการพัฒนาประเทศ และโลกของการแข่งขัน ดังนั้นการกำหนดปรัชญาของหลักสูตรจึงควรชัดเจน สอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) ได้กล่าวถึงมาตรฐานของการอุดมศึกษา ในส่วนของปรัชญาของสถาบันว่าต้องระบุชัดว่ามุ่งด้านใด สอดคล้องกับลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา มีความเป็นไปได้ และมีองค์ประกอบอื่นสนองรับกับปรัชญา และยังสอดคล้องกับจรัส สุวรรณเวลา (2540) กล่าวว่า การศึกษาระดับปริญญาตรี โท และเอก หรือปริญญาบัณฑิต และคณาจารย์มีเป้าหมายหลักแตกต่างกัน ในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาบัณฑิตมีเป้าหมายในการสร้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะเฉพาะในวิชาการหรือวิชาชีพสาขานั้นๆ ในระดับต้น แต่เป็นระดับที่ใช้การได้ในหลายวิชาชีพ โดยมุ่งให้มีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ปรับตนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ รวมถึงสาขาวิชาชีพเฉพาะที่มุ่งสร้างความสามารถในการประกอบวิชาชีพนั้นๆ นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นความรู้ทั่วไปเพื่อให้เป็นผู้มีความรู้เพียงพอที่จะใช้ชีวิตในฐานะผู้ได้รับการศึกษา ตลอด จนต้องสร้างคุณธรรมของนักวิชาการเพื่อให้มีคุณธรรมควบคู่กับความรู้ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประกอบด้วยการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือมหาบัณฑิต ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีโดยแบ่ง เป็นสองสาย คือสายวิชาชีพ กับสายวิชาการ การศึกษาระดับปริญญาโทจะเน้นการใช้เหตุผล ส่วนการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือคณาจารย์ เป็นการศึกษาระดับสูงสุดในทางวิชาการและวิชาชีพ ต้องมีการวิจัยซึ่งมุ่งสร้างความรู้ใหม่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา บัณฑิตต้องมีความสามารถในการคิดพิจารณาด้วยตนเอง รายวิชาต่างๆ ที่เรียนเป็นเพียงฐานทั้งทางกว้างและทางลึก เพื่อเตรียมการสำหรับวิทยานิพนธ์ ความลึกซึ้งและความเข้มข้นของศาสตร์จึงเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพของการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่สำคัญ คือ การสอน การวิจัย การบริการชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับคณาจารย์ จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพของผู้เรียน โดยสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นแหล่งวิทยาการและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างไม่จำกัด เน้นการวิเคราะห์วิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อบริการชุมชนเป็นการพัฒนาสังคมและตัวบุคคลเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและวิจัย

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ในส่วนของการบริหารหลักสูตร มีปัญหาด้านการกำหนดนโยบายไม่ชัดเจนขาดทีมงานและเอกภาพในการบริหารหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรมีน้อย การจัดกระบวนการเรียนการสอน ควรเน้นการสร้างภาวะผู้นำ การคิดนอกกรอบ การตรวจสอบได้ ส่วนการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร ควรเน้นการสร้างร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั่วประเทศ อีกทั้งควรทำความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการแก่ผู้เรียนให้มากขึ้น และการส่งเสริมทางด้านวิชาการ ยังขาดการเชื่อมโยงความต้องการของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้เรียนที่ชัดเจน สรรหาผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ การประเมินผู้สอน การจัดกิจกรรมในและนอกหลักสูตร รวมถึงสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน และบุคลากรทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางด้านวิชาการของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงที่มีการเปิดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษาแรกเพื่อรับนักศึกษาเข้าเรียนในรุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2540 เป็นช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนผู้ดูแลรับผิดชอบในการบริหารหลักสูตร ซึ่งอาจมีความเข้าใจในแนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่พัฒนาหลักสูตรในระยะเริ่มแรก อีกทั้งยังขาดความชัดเจนในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและข้อกำหนดของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เข้ามาศึกษาขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถบรรลุตามเงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด อีกทั้งผู้เรียนยังมีภาระงานประจำในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ จึงทำให้การศึกษาค้นคว้าและการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ขาดความเชื่อมโยง ระหว่างผู้เรียนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมถึงอาจารย์ภายในสาขามีจำนวนน้อยดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องอาศัยอาจารย์จากภายนอกมาร่วมสอน ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสในการประเมินคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งจากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการเสริมสร้าง และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543) ได้ระบุองค์ประกอบศักยภาพ 7 ด้านที่สำคัญ ที่จะนำมหาวิทยาลัยให้มีบทบาทในเรื่อง การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติได้อย่างสมบูรณ์ต้องประกอบด้วย คุณภาพของอาจารย์ หลักสูตรที่เหมาะสม คุณภาพของการวิจัย ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย การประกันคุณภาพ ความคุ้มค่าของการลงทุน และความเสมอภาคในการศึกษา โดยในส่วนของคุณภาพอาจารย์พบว่า มีตัวบ่งชี้ในส่วนของ คุณภาพของผลงานทางวิชาการ คุณวุฒิและวุฒิทางการศึกษา และผลการประเมินการสอนจากนักศึกษา สำหรับความเสมอภาคในการศึกษา

เน้นโอกาสและสิทธิในการศึกษาเท่าเทียมกัน เกณฑ์การรับนักศึกษา คุณสมบัติและการคัดเลือก สอดคล้องกับรายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 63) พบว่า การจัดอาจารย์เข้าสอนในระดับบัณฑิตศึกษาให้พิจารณาจากคุณวุฒิ อาจารย์ประจำจะต้องมี ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือจบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความเชี่ยวชาญ มีผลงานวิจัย ประสบการณ์ ความสนใจ ความเต็มใจและภาระงาน โดยเน้นว่า อาจารย์มีพื้นฐานความรู้ตรงตามรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย มีสัดส่วนอาจารย์ในภาควิชา/อาจารย์ พิเศษประมาณ 1:1 การศึกษาคูงาน การประชุมทางวิชาการ การฝึกปฏิบัติงานทางด้านการบริหาร การศึกษา การเขียนบทความทางวิชาการ การจัดสนทนา การค้นคว้ารายงาน โดยให้เรียนด้านทฤษฎี ก่อนการปฏิบัติ และการวิจัยเชิงปริมาณจากรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2548) เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา พบว่าวิชาที่ใช้จัดการเรียนการสอนแม้ชื่อวิชาจะเป็นทฤษฎี หรือการบริหารจัดการ ชั้นสูง ในการศึกษาระดับปริญญาเอกนั้นอาจารย์ผู้สอนไม่สามารถชี้ให้เห็นชัดถึงความแตกต่างไป จากการเรียนในระดับปริญญาโทได้ อีกทั้งยังพบปัญหาในการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบางสถาบันมีการใช้มา นาน หลักสูตรยังไม่มีปรับปรุง
 2. การบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบางสถาบัน ไม่ได้ขึ้นโดยตรงกับภาควิชาการบริหารการศึกษา ทำให้อาจารย์รู้สึกว่าคุณเองไม่ได้มีส่วนร่วม
 3. ค่าสอนที่จะจ่ายให้อาจารย์ภายนอกไม่เพียงพอและเกณฑ์การจ่ายกำหนดค่าสอนไว้ น้อยเกินไป
 4. จำนวนผู้สมัครในบางสถาบันมีน้อยทำให้การมีโอกาสนในการคัดเลือกผู้มีความรู้ ความสามารถลดน้อยลง เนื่องจากมีการเปิดหลักสูตรนอกเวลาในสถาบันอื่นและมีเกณฑ์การ คัดเลือกที่แตกต่างกัน
 5. มีการแทรกแซงโดยผู้นำท้องถิ่นในต่างจังหวัด
 6. ความต้องการในการสำเร็จการศึกษาอย่างง่าย ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการ เสาะแสวงหาที่เรียนที่สามารถสำเร็จได้อย่างรวดเร็วที่สุด โดยความอดทนและความพยายามน้อยที่สุด โดยคณะผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้
1. หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ควรมีวิชาต่างๆที่เป็นบริบท สำหรับผู้บริหารที่จะต้องรอบรู้ครอบคลุมในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 2. การทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ควรทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างแท้จริง
 3. ควรมีการรวมตัวของสถาบันที่ผลิตมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตทางการบริหาร การศึกษาในการจัดการประชุมทางวิชาการทางด้านการบริหารการศึกษา ทั้งในระดับชาติและใน

ระดับนานาชาติให้มากขึ้น

4. ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเชิงวิจัยเป็นหลัก และเพิ่มอาจารย์พิเศษที่มีประสบการณ์ มีตำแหน่งในการบริหารการศึกษา และมีวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษา

5. ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาสอนกับอาจารย์ในภาควิชาหรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมเรียนหรือร่วมทำกิจกรรมทางวิชาการ

ซึ่งสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 2548 ที่กำหนดแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องมีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นผลงานที่ชี้ชัดได้ว่าสามารถที่จะสนับสนุนการวิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนได้

2. สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีหลักสูตรที่ดี มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเชื่อถือได้ และมีทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ

3. สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะรองรับ และสนับสนุนงานวิจัยของผู้เรียน

4. สถาบันที่จะเปิดสอนควรมีเครือข่ายความร่วมมือสนับสนุน

5. สถาบันที่จะเปิดสอนควรร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่อื่นได้

ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร พบว่าสอดคล้องกับการทำงาน อีกทั้งผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากหลักสูตร โดยการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเพิ่มวิทยฐานะและพัฒนางานในวิชาชีพได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนจะต้องพยายามช่วยเหลือตนเองในการเรียนและการทำให้ตนเองสามารถผ่านเงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตรให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่เข้าศึกษาในรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2548) เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่าด้านการสำเร็จการศึกษา กระบวนการสำเร็จศึกษาล้าชุลลึงกันทุกมหาวิทยาลัยโดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด โดยมีได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการมากกว่าที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับ การสอบวัดคุณสมบัติ และสอบประมวลความรู้ ยังคงมีกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกันระหว่างสถาบัน โดยบางสถาบันมีเพียงการสอบประเภทเดียว แต่บางสถาบันมีการสอบทั้งสองประเภท ทั้งนี้มีประเด็นที่น่าสังเกตประการหนึ่ง คือ วิทยานิพนธ์หรือปริญญานิพนธ์ของนิสิต/นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทั้งระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ได้รับการพิมพ์เผยแพร่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะนำมาจัดพิมพ์เผยแพร่ในลักษณะของบทคัดย่อ หรือในงาน Symposium ทางการวิจัยด้านการบริหารการศึกษาประจำปีเท่านั้น ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากการไม่มี

เกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัตรดีพิมพ์ ในวารสารที่มี Peer Review เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษา

5.4.2 จากการทำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้วยการประชุมอภิปรายแบบ MACR ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่าในรอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อต่ำกว่า 80 จำนวน 21 ข้อ แต่ไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 ส่วนใน รอบที่ 2 พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อทุกข้อไม่ต่ำกว่า 80 คะแนน และไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 และใน รอบที่ 3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อทุกข้อไม่ต่ำกว่า 80 คะแนน ไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 ค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 1 และไม่มีค่าประเมินสุดโต่ง โดยพิจารณาจากการคำนวณช่วงห่างระหว่างชั้น พบว่าไม่มีค่าช่วงห่างใดที่มีค่าเกิน 20 และค่าร้อยละของความถี่สะสมที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 85 คะแนน มีเพียงร้อยละ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในรอบแรกผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของตนเองจากการอ่านเอกสารที่ผู้วิจัยส่งให้อ่านและแสดงความคิดเห็นผ่านเครื่องมือคือแบบสอบถามจากนั้นส่งกลับมายังผู้วิจัยเพื่อผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้เชี่ยวชาญยังไม่มีโอกาสสอบถามเพื่อความเข้าใจของผู้เชี่ยวชาญเอง แต่ในรอบที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญได้มีโอกาสมาประชุมร่วมกันเพื่อแสดงความคิดเห็นรวมทั้ง สอบถามข้อมูลเพื่อความชัดเจนกับผู้วิจัย หลังจากผู้วิจัยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสอบถามข้อมูลเพื่อความกระจ่างของผู้เชี่ยวชาญทุกคนแล้วจึงแสดงความคิดเห็นผ่านเครื่องมือคือแบบสอบถามอีกรอบหนึ่ง จึงทำให้ค่าเฉลี่ยรายข้อในรอบที่ 2 ทุกข้อไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 ในทำนองเดียวกันการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 หลังจากที่ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันในที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในรอบที่ 3 นี้ผู้เชี่ยวชาญจึงมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่าจากผลการร่วมอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ในส่วนของการเขียนปรัชญาของหลักสูตรควรกระชับและชัดเจน มีเอกลักษณ์ของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอก จำนวนหน่วยกิตควรปรับลดโดยการควมรวมรายวิชาบางรายวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน ควรแสดงจำนวนคาบทฤษฎี คาบปฏิบัติ และจำนวนคาบนอกเวลาที่นักศึกษาจะต้องค้นคว้าด้วยตนเองนอกชั้นเรียนกำกับไว้ในทุกรายวิชา ควรปรับจำนวนหน่วยกิตรายวิชา เป็น 3 หน่วยกิตทั้งหมด จัดหมวดหมู่รายวิชาทั้งในรายวิชาแกน รายวิชาสัมพันธ์และรายวิชาเฉพาะให้กระชับ ประกอบด้วยความรู้และทักษะตามมาตรฐานของหลักสูตร

ให้สนองตอบต่อวิชาชีพ โดยนำมาตรฐานวิชาชีพมาใช้ กำหนดรายวิชาให้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทางอาชีววะและเทคนิคศึกษาในรูปแบบ ของสัมมนาการวิจัยที่เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดรายวิชาที่เป็นการศึกษารายบุคคล มีรายวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงานงบประมาณควบคู่กับการบริหารการเงิน และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับแขนงอาชีพต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิตกำลังคนในรูปแบบของรายวิชาสัมมนา มีการศึกษาเปรียบเทียบที่มีความหลากหลายทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อศึกษาจุดแข็งจุดอ่อนและเปิดโลกทัศน์ด้านการจัดการศึกษาของนักศึกษาให้กว้างขึ้น สอดแทรกแนวคิดเพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมบุคลิกภาพความเป็นมืออาชีพ ควบคู่กับการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ทั้งจากต่างคณะและต่างสถาบัน จัดการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน ให้ผู้เรียนได้เรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อพัฒนาแนวความคิดรวมถึงการใช้ภาษา โดยรายวิชาภาษาอังกฤษควรเป็น Professional English ปรับเป็น 3 หน่วยกิต และให้เป็นข้อกำหนดในการจบหลักสูตร โดยไม่นับหน่วยกิต รวมถึงใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาในกรณีที่สอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีโดยพิจารณาจากมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นเกณฑ์ ในส่วนของเงื่อนไขการสอบคุณสมบัติคุณวุฒิบัณฑิต ควรระบุด้วยว่าสามารถสอบได้กี่ครั้ง และการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารนานาชาติควรปรับเป็นให้เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารที่ยอมรับได้ในประเทศ ทั้งนี้หากมีการปรับโครงสร้างของหลักสูตรจะต้องแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะเห็นได้ว่าข้อสรุปที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกับสุธรรม อารีกุล. (2541) กล่าวถึง การอุดมศึกษาของไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อเปลี่ยนบทบาทไปตามกระแสหลักด้าน 4 กระแสดังนี้ **อุดมศึกษาสู่ความทันสมัย (Modernization)** โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นคลังแห่งความรู้ที่ทันสมัย ประกอบด้วยคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ และทรัพยากรเทคโนโลยีข่าวสาร โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก **อุดมศึกษาเปิดเสรี (Liberalization)** ไม่ใช่จัดขึ้นเพื่อให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นเจ้าของหรือผูกขาดการศึกษา แต่จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและอย่างคุ้มค่า **อุดมศึกษาสู่ปวงชน (Popularization)** เป็นการอุดมศึกษาที่มีความเสมอภาค ทุกคนมีโอกาสได้ศึกษาและสามารถตอบสนองได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ทั้งอุดมศึกษาต่อเนื่องและอุดมศึกษาตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดคุณวุฒิและวัยวุฒิ เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม **อุดมศึกษาสู่สากล (Internationalization)** เป็นการจัดการศึกษาที่พัฒนาสู่ความเป็นนานาชาติ โดยการแสวงหาและแลกเปลี่ยนความรู้กับนานาชาติ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ผ่านการกลั่นกรองแล้วจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อสร้าง

ศักยภาพการแข่งขันกับนานาชาติ สร้างสรรค์ความกลมกลืนหรือดุลยภาพระหว่างสังคม วัฒนธรรม ไทย ตลอดจนความเป็นไทยและความเป็นสากล ให้สัมพันธ์กับชนชาติอื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันได้โดย สันติในประชาคมโลก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการ เสริมสร้าง และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยสถาบันทรัพยากร มนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543) ได้ระบอบองค์ประกอบศักยภาพ 7 ด้านที่สำคัญ ที่จะนำ มหาวิทยาลัยให้มีบทบาทในเรื่อง การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติได้อย่างสมบูรณ์ต้องประกอบด้วย คุณภาพของอาจารย์ หลักสูตรที่ เหมาะสม คุณภาพของการวิจัย ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย การประกันคุณภาพ ความคุ้มค่า ของการลงทุน และความเสมอภาคในการศึกษา จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตาม วิธีการของ Delphi ผลการวิจัยสรุปองค์ประกอบศักยภาพทั้ง 7 ด้านและตัวบ่งชี้ของมหาวิทยาลัย (เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหน้า 27)

5.4 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการ พัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในระดับคณาจารย์บัณฑิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ได้ดังนี้

1. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่โดยลดจำนวนหน่วยกิตลง ปรับทฤษฎีวิชาเป็น 3 หน่วยกิต ควรรวมรายวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน และจัดหมวดหมู่รายวิชาให้กระชับ โดยผู้วิจัยได้ นำเสนอรูปแบบของการจัดหลักสูตรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรไว้แล้ว

2. ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเชิงวิจัยเป็นหลัก เน้นความเป็นเฉพาะทางโดยมี รายวิชาต่างๆที่เป็นบริบทสำหรับผู้บริหารที่จะต้องรอบรู้ครอบคลุมในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการอาชีพ และเทคนิคศึกษา

3. โครงสร้างหลักสูตรควรเน้นความเป็น Management Development, Professional Development และ Research Development

4. หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ควรให้ความสำคัญของใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษา ในกรณีที่ผู้เรียนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี โดยพิจารณา จากมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นเกณฑ์

5. รายวิชาภาษาอังกฤษควรเป็น Professional English ปรับเป็น 3 หน่วยกิต และให้ เป็นข้อกำหนดในการจบหลักสูตรโดยไม่นับหน่วยกิต

6. ควรเน้นความรู้และทักษะตามมาตรฐานของหลักสูตรให้สนองต่อวิชาชีพ โดยนำ มาตรฐานวิชาชีพมาใช้เพื่อแปลงไปสู่มาตรฐานหลักสูตรหรือมาตรฐานการศึกษาและ กำหนด

รายวิชาให้เกี่ยวข้องกับการบริหาร งานวิชาการทางอาชีพและเทคนิคศึกษาในรูปแบบ ของสัมมนา การวิจัยที่เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ

7. ควรกำหนดรายวิชาที่เป็นการศึกษารายบุคคล มีรายวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงานงบประมาณควบคู่กับการบริหารการเงิน และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับแขนงอาชีพต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิตกำลังคนในรูปของรายวิชาสัมมนา

8. ควรเน้นการศึกษาเปรียบเทียบที่มีความหลากหลายทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อศึกษา จุดแข็งจุดอ่อนและเปิดโลกทัศน์ด้านการจัดการศึกษาของนักศึกษาให้กว้างขึ้น

9. ควรสอดแทรกแนวคิดเพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมบุคลิกภาพความเป็นมืออาชีพ ควบคู่กับการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพ

10. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ทั้งจากต่างคณะและต่างสถาบัน ทั้งนี้ให้อยู่ ภายใต้ความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

11. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การสัมมนาการประชุมทางวิชาการทางด้านการบริหารอาชีวศึกษาและ/หรือการบริหารการศึกษา ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน

12. ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมสอนกับอาจารย์ในภาควิชาหรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมเรียนหรือร่วมทำกิจกรรมทางวิชาการกับอาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อพัฒนาแนวความคิดรวมถึงการใช้ภาษา

13. การทำวิทยานิพนธ์ ควรเน้นการวิเคราะห์วิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อบริการชุมชน เป็นการพัฒนาสังคมและตัวบุคคลเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและวิจัย